

TÜSİAD

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

CANSEN BAŞARAN-SYMES'İN

**"KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDETLE İLGİLİ İŞYERİ
POLİTİKALARI GELİŞTİRME VE UYGULAMA REHBERİ"**

TANITIMI AÇILIŞ KONUŞMASI

15 Aralık 2015

İstanbul Sanayii Odası

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Bakan, Sevgili Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün son derece önemli bir proje için bir aradayız.

Kadına yönelik şiddet, kadınların yaşamlarını tehdit eden, yaşamlarına birçok açıdan zarar veren bir olgu ve hiç şüphesiz kabul edilemez bir insan hakları ihlâlidir. Bu konudaki örneklerle karşılaştığımızda hepimizin yüreği yanıyor. Hem küresel hem ülke düzeyinde endişe verici istatistikleri belki hepimiz biliyoruz, ama önemi nedeniyle tekrar paylaşmak istiyorum: 2015 yılında McKinsey'in küresel düzeyde yaptığı bir araştırmaya göre, dünyada kadınların %30'u, yani 723 milyon kadın şiddet mağduru¹. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi'nce yapılan bir araştırmaya göre de Türkiye'de her 10 kadından 4'ü, yaşamının herhangi bir döneminde, eşi veya yakın ilişkide bulunduğu kişi tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete uğramış. Bu çok yüksek bir rakam. 4 kadından 1'i ise ekonomik şiddete maruz kalmış; yani çalışmasına engel olunmuş, işten ayrılmak zorunda kalmış ya da kazancı elinden alınmış. Yüksek eğitim ve yüksek gelir düzeyi de maalesef bu tabloyu çok fazla değiştirmiyor.² Bu da işin en acı ve belki de hepimizin işinin ne kadar zor olduğunu gösteren bir olgu.

Ülkemizde erken yaşta zorla evlendirilen kadınların da önemli bir toplumsal mesele olduğunu hepimiz biliyoruz. TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu inceleme raporuna göre, ülkemizdeki her 4 evlilikten biri çocuk yaşta yapılan evlilik...³ Kendilerini koruyamayacak kadar erken yaşta evlendirilen kadınların şiddet görmesi, hayat tercihlerinin kısıtlanması; eğitimsizlik, yoksulluk ve bağımlılık kısır döngüsüne hapsolmesi kaçınılmaz.

Tüm bu iç içe geçmiş sorunlara bakarak, kadına yönelik her türlü şiddetin, hem toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklandığını, hem de bu eşitsizliği maalesef beslediğini görüyoruz. Aile içinde veya yakın ilişkide engellenemeyen kadına yönelik şiddetin, toplum geneline yayılması ve tüm toplumsal dokuyu zehirlemesi de kaçınılmaz. Dolayısıyla refah toplumu diyorsak, cinsiyet eşitsizliği mutlaka üstesinden gelmemiz gereken bir sorun.

¹ McKinsey Global Institute, 2015

² "Domestic Violence Against Women in Turkey Summary Report", December 2014, The Ministry of Family and Social Policies and Hacettepe University http://www.hips.hacettepe.edu.tr/ING_SUMMARY_REPORT_VAW_2014.pdf

³ TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (2010), **Erken Yaşta Evlilikler Hakkında İnceleme Yapılmasına Dair Rapor** https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/komisyon_rapor.pdf

Sayın Konuklar,

Kadını toplumda güvensiz ve şiddet tehdidine açık bir konuma iten kısır döngünün her çarkını, hep birlikte kırmak zorundayız. Biliyoruz ki kadına yönelik şiddete karşı yasal korunma sağlanması ve yasaların etkin bir şekilde uygulanması hükümet programlarında yer alan bir husustur ve son yıllarda da son derece önemli adımlar atılmıştır. Gerek uluslararası gerekse ulusal düzeyde kampanyalar ve projeler ve bilinirlik giderek artmaktadır. Ancak ne yazık ki kadınlarımızın yaşamlarına hala etkili ve güçlü bir şekilde yansımamıştır. Dolayısıyla bu da aslında bugünkü toplantımızın amacını bir kez daha teyit ediyor. Tüm aksiyonların alınabildiğini de tam olarak söyleyemeyiz. Şunu da biliyoruz ki eğer mevzuatta yazılan herşey içselleştirilememişse aksiyona geçmesi de çok zor.

Türkiye, "Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi"⁴, yani İstanbul Sözleşmesi'ni ilk imzalayan ve onaylayan ülke. Bu çok önemli. Aynı zamanda Türkiye'ye çok önemli de bir sorumluluk yüklüyor. Şiddetle mücadele için tüm tedbirleri kapsayan politikaların benimsenmesi ve uygulanması konusunda kamu tarafından süreçlerin hızlandırılması ve takibini öncelikli görüyoruz.

Kadına yönelik şiddete karşı sıfır tolerans anlayışının yerleşmesi için devletin tüm mekanizmalarının en etkili şekilde harekete geçmesini bekliyoruz. Bir seferberlik anlayışıyla, yurdun her köşesine bu anlayışın ulaştırılması ve içselleştirilmesi için çalışmalara tümüyle katkıda bulunacağımızı da ben buradan TÜSİAD üyelerim adına taahhüt etmek isterim.

Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda eğitim ve farkındalık çalışmalarının aralıksız sürdürülmesi bu açıdan son derece önemli. Yani ümitsizliğe kapılmayacağız. Bu çalışmaları her ortamda tekrarlayacağız. Burada hâkimler, savcılar, kolluk kuvvetleri ve erken yaşta farkındalığı artıracak eğitimciler başta olmak üzere, tüm kamu yetkililerinin toplumsal cinsiyet eşitliği bilincine sahip olmasının da sağlanması gerekiyor, ki burada beklentimiz iş dünyası olarak hükümetimizdendir...

Eğitim önemli fakat biliyoruz ki değişimi sağlamak için tek başına maalesef yeterli değil. Mevzuatımızın kadına yönelik şiddetle mücadelede caydırıcı hükümler içermesi, şiddete sıfır toleransın hem mevzuata, hem de mevzuatın uygulamasına yansıtılması son derece önemli. Hukuksal alanda atılacak adımlar, şiddet uygulayanı hiçbir şekilde mazur görmeyen bir anlayışın toplumsal kabulü için de önemli bir etki yaratacaktır. Burada da kültürel bir değişime ihtiyaç var. Zaman zaman alınan kararlar, hafifletici unsurlar bizleri büyük bir acıya ve ümitsizliğe boğuyor. Onu da ayrıca belirtmek isterim.

⁴ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120308M1-1.pdf>

Bir bütün olarak bakıldığında; eğitim müfredatında toplumsal cinsiyet eşitliğinin yerleştirilmesi, erken evlilikler ile mücadele, şiddetten koruyucu önlemler, danışmanlık hizmetleri, kadın dostu şehirler, kadınların eğitim, çalışma yaşamı ve toplumsal yaşamda güçlendirilmesine yönelik adımlar aslında çözümün ayrılmaz birer parçasıdır... Dolayısıyla tek bir çözüm değil birçok alanda hep birlikte çalışmamız gerekiyor.

Bu süreçte sivil toplum örgütleri, hiç şüphesiz toplumun hem kulağı hem sesi olmaya devam edecek. TÜSİAD da bunlardan biri... Kadına yönelik şiddet olaylarında ve cinsiyet eşitliği konusunda toplumun vicdanı olarak takipçisi olmayı da sürdüreceğimizi burada bir kez daha taahhüt ediyorum.

Kamu, özel sektör ve sivil toplum örgütleri olarak, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve şiddete maruz kalan kadının haklarının korunmasında ortak bir duruş sergilememiz gerektiğine hep birlikte inanıyoruz.

Gerekli kamu politikalarının yanı sıra hepimiz kendi etki alanlarımızdan başlamalı, kalıcı ve sürdürülebilir projelere sonuna kadar destek vermeliyiz. Bu yıl bizleri derinden sarsan, acı bir şekilde aramızdan ayrılan Özgecan Aslan, kadına şiddete karşı tüm toplumu bir araya getiren önemli bir simge oldu. TÜSİAD olarak biz de üzerimize düşen sorumluluğu, Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumunun daha önce başlatmış olduğu “İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı” projesine destek vererek üstlenmeye karar verdik.

Kapsayıcı büyüme anlayışıyla iş dünyasında yükselen farkındalık ile birlikte, artık daha fazla şirketin, kurumsal politikalarına, altını çiziyorum, yani sadece iyi niyetle oluşturulmuş geçici politikalara değil, “toplumsal cinsiyet eşitliği” anlayışını mutlaka ve mutlaka dahil etmeleri gerektiğini düşünüyorum. Dolayısıyla salonda olan iş dünyası temsilcilerimizi de bu konuya sahip çıkmaya davet ediyorum.

Daha fazla kadının çalışma yaşamına katılması, sadece katılmakla kalmayıp kalıcı olması için kurumsal politika ve mekanizmaların önemi son derece açık. Dolayısıyla burada devlete değil iş dünyasına ciddi bir görev düşüyor. TÜSİAD olarak “kadına yönelik şiddet” başlığının da şirketlerin kurumsal politikalarında mutlaka ve mutlaka yer alması gerektiğine inanıyoruz. Kadın çalışanlar kurumlarımızın birer değeridir. Ancak onların öncelikle sağlığını ve huzurunu, giderek iş hayatını olumsuz etkileyen şiddete karşı mutlaka kurumsal yeteneklerimizle harekete geçmemiz gerekiyor, ki burada da bu rehber bizim için son derece

önemli bir kaynak teşkil edecek. İşte bugün tanıtılacak rehber, şiddet riski altındaki veya şiddet mağduru kadın çalışanlarını desteklemek üzere kurumsal politika oluşturmak için şirketlerin başvurabilecekleri son derece değerli bir kaynaktır. Mutlaka kullanın diyoruz.

Huzurlarınızda ifade etmek isterim ki, bu rehberin tanıtılması ve uygulanmasına TÜSİAD olarak güçlü bir şekilde destek vereceğiz. Kesinlikle bugün bu odada kalmayacak. Bu rehberin tüm TÜSİAD üyeleri tarafından benimsenmesi için bir seri çalışmalar yapacağız. Anadolu'daki şirketlerimize rehberin yayılması ve benimsenmesi için TÜSİAD'ın çok yakın çalıştığı TÜRKONFED'in tümüyle desteği arkamızda...

2016 yılı içinde şirketlere rehber ile ilgili bir seri bilgilendirme toplantısı yapacağız. Bu toplantılarda şirketlerin bu rehberi uygulayan iyi örneklerin tecrübelerinden faydalanmasını ve rehberi uygulama yolunda motive olmalarını amaçlıyoruz aynı zamanda.

2016 Aralık ayında ise gelinen noktayı ve rehberi benimseyen kurumların deneyimlerini yeniden sizlerle paylaşmayı arzuluyoruz. Ümit ediyorum ki o kadar çok örnek olur ki hangisini size sunacağımız konusunda seçmekte zorlanırsınız. Bu rehberin tüm özel sektörde benimsenmesi için de, TÜSİAD adına, ben ve Yönetim Kurulu üzerimize düşen tüm görevleri yapmaya hazırız.

Rehberin yazımında emeği geçen proje ekibine, akademisyenlere, hukukçulara ve TÜSİAD üyelerinin temsilcilerinin de aralarında olduğu iş dünyasından uzmanlara candan teşekkürlerimi sunuyorum. Projeyi gerçekleştiren Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu'na, projeyi destekleyen Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) ve Sabancı Vakfı'na; kadına karşı şiddete yönelik en iyi uygulamaları gerçekleştiren şirketlere ve bugün bizlerle olan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımıza candan teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca bu salonu bizlere bugün kullanımımıza sunan İSO'ya ve İSO Yönetim Kurulu'na da teşekkür ederim.

Kadınlarımızın şiddete maruz kalmadan güven içinde yaşadığı bir ülke iklimini yaratmak için çalışmalıyız. Mutlaka yaratmalıyız. hep birlikte ve hiç vakit kaybetmeden. Çünkü "tek kanatla geleceğe uçamayız".